
OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	6
PŘEDMLUVA	8
VZNIK PUBLIKACE	12
1 ÚVOD	14
2 DEMOKRATIZACE	18
2.1 Dědictví studené války	19
2.2 Depolitizace armády	20
2.3 Civilní řízení a demokratická kontrola	22
2.4 Odsun sovětských vojsk	27
2.5 Redukce armády	28
2.6 Redislokace a reorganizace armády	29
2.7 Přijetí obranné doktríny	31
2.8. Rozdělení armády ČSFR	31
3 INTEGRACE	34
3.1 Řízení armády po roce 1993	35
3.2 Integrace do NATO	39
3.3 Vznik AČR a její výstavba podle koncepce výstavby do roku 1996	41
3.4 Koncepční vývoj armády v letech 1997–1999	43
3.5 Koncepce výstavby resortu obrany z roku 1999	45
4 REFORMY	50
4.1 Řízení armády po roce 1999	51
4.2 Tvrdíková reforma	53
4.3 Kostelkova reforma	54
5 TRANSFORMACE	59
5.1 Koncepční východiska další transformace	59
5.2 Transformace resortu MO	62
5.3 Vojenská strategie ČR (2008)	65
5.4 Dlouhodobá vize resortu MO	67
6 PERSONÁLNÍ A SOCIÁLNÍ POLITIKA	70
6.1 Situace v porevolučním období	71
6.2 Pozitivní dopad integrace ČR do NATO	76
6.3 Kritické hodnocení situace v personální a sociální oblasti po roce 2000	77
6.4 Přejít k profesionální armádě	78
6.5 Vývojové trendy v oblasti personálu	79
6.6 Transformace systému vzdělávání a výcviku	82

7 OBRANNÝ VÝZKUM A VÝVOJ	84
7.1 Vývoj pojetí obranného výzkumu a vývoje	84
7.2 Potenciál	86
7.3 Zaměření	93
7.4 Financování	100
7.5 Etapy proměn v letech 1989–2008	101
8 MEZINÁRODNÍ VOJENSKÁ SPOLUPRÁCE	103
8.1 Zahraniční operace	106
8.2 Regionální vojenská a bezpečnostní spolupráce v rámci Visegrádského uskupení	111
8.3 Zapojení do asistenčních programů NATO a dvoustranná spolupráce s členskými zeměmi aliance	112
8.4 Zapojování AČR do společných vojenských jednotek	117
8.5 Emancipace EU v oblasti bezpečnostní a obranné politiky a podpora ze strany ČR	118
8.6 Zapojení do pohotovostních sil NATO	120
9 EKONOMICKÉ ŘÍZENÍ	121
9.1 Ekonomická transformace resortu obrany	122
9.2 Vojenské výdaje (1993–2008)	123
9.3 Akviziční politika	132
10 OBRANNÝ PRŮMYSL	138
10.1 Zbrojní výroba v době studené války	139
10.2 Zbrojní výroba po roce 1989 do rozdělení federace	141
10.3 Zbrojní výroba po roce 1993	142
10.4 Obchod se zbraněmi a jeho kontrola	147
10.4.1 Ruční a lehké zbraně	150
10.4.2 Protipěchotní miny	151
11 SYSTÉM MOBILIZACE	153
11.1 Stručné hodnocení situace před rokem 1989	153
11.2 Vývoj po listopadu 1989 do vstupu země do NATO a EU	154
11.3 Doplnění ozbrojených sil vojáky v záloze	154
11.3.1 Záloha ozbrojených sil	155
11.3.2 Úloha vojenských správních úřadů	158
12 ARMÁDA A OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	160
12.1 Postoj velení armády a přijímaná opatření po r. 1989	160
12.2 Ekologické vnitrostátní a mezinárodní aktivity armády v 90. letech	162
12.3 Odstraňování ekologických škod po odsunu sovětských jednotek	163
12.4 Vojenské výcvikové prostory a životní prostředí	164
13 ZÁVĚRY	166
13.1 Hlavní shodné rysy transformačního vývoje v zemích střední a východní Evropy	167
13.2 Odlišnosti transformace obranné politiky Československé a České republiky ve srovnání s některými dalšími státy	167

13.3	Hodnocené oblasti obranné politiky	169
13.3.1	Civilní (politické) řízení a demokratická kontrola armády	170
13.3.2	Reformní koncepce a jejich dopad na vývoj organizace a početních stavů armády	170
13.3.3	Personální a sociální politika	172
13.3.4	Obranný výzkum a vývoj	173
13.3.5	Mezinárodní vojenská spolupráce a začlenění ČR do NATO a EU ..	174
13.3.6	Ekonomické řízení resortu obrany a obranný průmysl	175
13.3.7	Systém mobilizace	178
13.3.8	Armáda a ochrana životního prostředí	178
13.4	Překonávání důsledků studené války v obranné politice Československé a České republiky	179
PŘÍLOHY	182
1	České zkratky	183
2	Anglické zkratky	187
3	Přehled základních pojmů	190
4	Organizační struktura AČR (1995)	194
5	Organizační struktura AČR (31. 12. 2004)	195
6	Struktura resortu Ministerstva obrany (2007)	196
7	Přehled vlád a jejich obranná politika	197
8	Tabulky	203
P8 – 1	Legislativa obranné politiky ČR	204
P8 – 2	Základní koncepční dokumenty obranné a bezpečnostní politiky a reformy výstavby československé armády (1989–1993) a AČR (1993–2008)	205
P8 – 3	Účast jednotek ČSLA/AČR v mezinárodních operacích (1990–2009) .	207
P8 – 4	Hlavní mezníky průběhu začleňování České republiky do NATO	209
P8 – 5	Orientační hodnoty vývozu a dovozu vojenského materiálu (1987–2007	210
P8 – 6	Reálné a plánované snižování počtu posádek a dislokačních míst (1989–2008)	211
P8 – 7	Vývoj skutečných početních stavů AČR (1993–2008)	212
P8 – 8	Vybrané údaje z plnění závazků ČSFR a ČR ze smlouvy o KOS (1990–2008)	213
P8 – 9	Hlavní projekty vyzbrojování v oblasti movitého majetku (2007/2008)	214
P8 – 10	Ministři obrany (prosinec 1989–2009)	218
PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY	219
REJSTŘÍK	227
PŘEDSTAVENÍ AUTORŮ	230